

## ØKONOMI I DYSSEKILDE

Hvad angår Dyssekildes økonomi, er der forskellige aspekter at nævne, og lad os starte her med en, der er inkluderet i Gaia Educations Bæredygtighedscirkel:

### Juridisk form og økonomisk aspekt

Dyssekilde havde i første omgang en juridisk/økonomisk organisation som et "kommandistselskab", da man vurderede, at det var den bedste retstilstand til projektets start. Senere blev det til en forening.

Vedrørende Finanskapitalen, da Dyssekilde startede, var initialen på 50.000 kroner. Kapitalen steg år efter år, med salg af grunde, når der kom nye indbyggere og byggede deres huse eller flyttede ind i de lejligheder, der var til leje. Der var også andre former af indtjening.

Ikke alle banker ydede oprindeligt lån til at bygge eller købe huse i Dyssekilde, da de på grund af deres særlige karakter ved en fejl blev anset for at være udsat for risiko. Nogle banker med klarere og mere åbne syn på fremtidens bæredygtighed, som Merkur Andelskasse og Fælleskassen (nævnt i indledningen til denne dimension) gjorde det, og fortrød det ikke.

Her nogle data om vores forenings generelle og årlige økonomiske indkomst situation:

Ud over indtægterne fra salg af landbrugsbygningerne og af jordlodderne, som gennem årene har bidraget meget til foreningens kasseapparat, er der andre mere **stabile indtægtskilder** i vores årlige indtægtsberegning:

Medlemsindskud: 8900 kr. (beløbet tilbageføres, hvis medlemmet flytter).

Årligt gebyr for medlemmer: 3000 kr. (til administration og vedligeholdelse)

Højagerlejlighedernes lejeudgift inkl. aconto vand og indvendig vedligeholdelse.

4250 for de små på ca 53m<sup>2</sup>

4900 for mellemstørrelse på 63m<sup>2</sup>

7000 for de største på ca 90m<sup>2</sup>

Lejen reguleres årligt. (Disse omkostninger er generelt ikke dyre)

Øvrige stabile indtægter er lejen fra børnehaven, halvdelen af gebyrerne for rundvisningerne (de enkelte guider får den anden halvdel), gebyrerne for leje af markerne og havelodderne, gebyret for håndteringen af spildevandsrensningen og den til skraldet.

I 2010 var foreningens kapital vokset til 10 millioner, men er faldet efter salget af den sidste grund til at bygge huse.

Nogle andre økonomiske elementer i ØD:

Fællesspisning: Hver tirsdag aften. Hver enkelt betaler 40 kr. pr gang og laver mad hver 6. uge i et hold på 4. Omkring 40-50 personer deltager.

Delebiler: Omkring 20 familier deler 4-5 biler. Du betaler 2.000 kr. for tilmelding og 200 kr./md. Kørsel koster 1,75 kr. pr km.

### Lokal økonomi

Dyssekilde Foreningen har været et kæmpe økonomisk løft for den lokale økonomi, gennem skabelse af arbejdspladser og fonde, afholdelse af kulturelle arrangementer og festivaler, udlån af penge til lokale aktører, tiltrækning af nye indbyggere og andre tiltag, også i samarbejde med bl.a. kommunen og det lokale bredere civilsamfund.

Med hensyn til oprettelse af nye job, her er de job, der er oprettet eller tilføjet af Økosamfund Dyssekilde og dets indbyggere i Torup:

Børnehave: 6 (til 25 børn), Skole: 17 (til 120 elever), Butik Taraxacum: 3, Bageri: 2, Café: 2. Wellness-klinik: 1.

Omkring 10 medlemmer tilbyder forskellige sundheds-, wellness-, terapi- og behandlingsmuligheder til lokalbefolkningen, såsom Yoga, Qi Gong, massage, meditation, krop-sind-terapi, psykoterapi, coaching, kranie-sakral terapi, zoneterapi og mere.

Andre job og aktiviteter fundet i samfundet er specialpædagoger, øko-tømrere, journalister, musikere, murer, oversætter, lærer, keramiker, malere, fotograf, softwareudviklere, håndværker, træfælder, babydagpleje, psykiatrisk læge, bibliotekar ....

Med hensyn til muligheden for en lokal alternativ valuta, så på et møde, vi har holdt, anså vi det ikke som noget, vi på det tidspunkt ville bruge energi til.

### Fælles og Privat ejendom

Der er eksempler i økolandsbybevægelsen på steder, hvor medlemmer har lavet eksperimenter med fælles økonomi. I Danmark efter en bølge af socialt og politisk engagerede kollektiver i 70'erne blev fællesskabet Svanholm grundlagt i 1978 med princippet om økonomisk lighed, uanset hvilket job og løn man havde. I den senere tid blev princippet til en sats på 80-20 (80% af ens løn går til fælleskassen, 20% til privat brug). Interessant eksperiment, der stadig er en stor succeshistorie efter mere end 40 år!

**Ejerforhold:** De fleste huse er privatejede. Når nye medlemmer køber et hus eller en grund til at bygge nyt, betaler de kun for husets sokkel. Grunden omkring den ejes af foreningen, og den er almindelig. Det samme for hele jorden udenfor beboelsesområdet og Fælleshuset. Boliggrupperne sørger for vedligeholdelsen af deres arealer, men ejer dem ikke, derfor gælder reglen om fri adgang overalt. Det er i hvert fald accepteret, at medlemmerne bruger jorden tæt på deres hus (gennemsnitligt 4-5 meter fra væggene) til personlige formål, som at plante blomster, buske, krydderier eller tomater eller sætte en bæk eller nogle sten. Grunden til skurene ved siden af husene, for opbevaring af værktøj, cykler eller hvad som helst, er betalt, mens grunden til væksthuse på sydsiden af husene er gratis, fordi de er en vigtig faktor for at mindske energiforbruget gennem bæredygtig brug af passiv solenergi.

**Lejede lejligheder.** Der er ikke kun ejede huse i Dyssekilde. I midten af 90'erne byggede nogle medlemmer 14 lavprislejligheder. Det var for at realisere et af målene med start-visionerne om at give også lavbudgetmedlemmer mulighed for at bo i et økosamfund

ved at leje en lejlighed til en overkommelig pris. Udover det ville de have bragt en indtægt til foreningen.

**Andelsboliger:** En anden boligform i Dyssekilde er andelsboliger, som er en boligform, hvor et fællesskab af mennesker ejer og driver en bestemt ejendom. Den er ret spredt i Danmark og vi har 3 eksempler på den.

Hvis jeg må udtrykke en kritisk kommentar til vores måde at dele vores "fælles områder", tror jeg, at der er en tendens til at privatisere omgivelserne omkring vores huse, som er semi-bevidst og tydelig. Jeg mener med det at optage plads til eget brug gennem personlige ting eller afgrænsninger over, hvad der er rimeligt. Det kan skyldes vores indre konditionering fra vanerne i det moderne samfund, men måske også på grund af et naturligt instinkt for at udvide sit territorium.

### **Ressourcer i Dyssekilde**

Vedrørende mængden af ressourcer i Dyssekilde, elementer af den økonomiske dimension som forklaret i indledningen, er her en liste:

**Materialekapital:** Dyssekilde Økosamfund ejer ca. 13,5 ha jord, fælleshuset, bygget i 2007, børnehavens bygning (udover skolen) og husene i Højager, hvor lejlighederne til leje er.

**Naturlig kapital:** Det startede med en kartoffelmark og en dejlig have ved gården og nu er der masser af grønt. Der er plantet og dyrket tusindvis af træer, ligesom dem i vores blandede skov, pilene i renseanlægget og dem i "skovhaven" og 2 damme beriger biodiversitetsniveauet. Fugle og anden lille vild fauna befolker området. Udover de vilde områder er der også flere haver og frugttræer.

**Social kapital:** Dyssekilde har et højt niveau af det, selvom de fleste af medlemmerne ikke er klar over det. Der kan være individer, der er usikre på dette, men i sin vækst har denne økosamfund nået en relevant balance mellem social forbindelse og en opfattelse af uafhængighed, som giver en dynamisk følelse af at høre til. Derfor bidrog økosamfundet enormt til den sociale udvikling af de omgivende steder.

**Intellektuel kapital:** Takket være projektets tiltrækningskraft er Dyssekilde blevet beriget med, at flere kompetente og dygtige medlemmer er kommet. Men når konceptet om økoøkosamfundet er rettet mod den gode balance mellem teoretiske og praktiske aspekter af livet, er der måske flere håndarbejdere end akademikere.

**Erfaringskapital:** Et projekt som økosamfund/ecovillage er baseret på en proces, hvor innovative ideer stimulerer forskning og eksperimenter, som implementeres gennem praktisk arbejde. Nogle kan være succeser, nogle fiaskoer, alligevel opnås der en masse erfaring, og det er, hvad der skete i Dyssekilde, på de forskellige felter. For eksempel inden for økologisk byggeri, da vi har 2 professionelle økobyggevirksomheder og mange medlemmer, der har bygget eller medbygget deres egne huse, men vi har også en erfaringskapital inden for community management. Studerende og andre interesserede kommer og beder os at dele vores erfaringer. Det er ikke altid muligt, men vi er åbne for at gøre det så meget, vi kan.

**Kulturkapital:** Det er et stærkt aktiv for os. De mange kreative mennesker i og omkring Dyssekilde har gjort økolandsbyen og hele Torup så levende og blomstrende. Der har været så mange kulturelle tiltag gennem årene i Dyssekilde, og de er beskrevet med lidt flere detaljer i Verdenssynsdimensionen.

**Spirituel kapital:** Dette er også en del af verdenssynsdimensionen. Som forklaret i kapitlet om den indledende historie om økosamfundsprojektet, inspirerede en spirituel filosof de første ideer, men de blev udviklet på en mere forenklet og inkluderende måde. Situationen nu er en rigdom af ideer og praksis hos medlemmerne, som er inspireret af den traditionelle danske "kulturkristendom" eller af yogiske, kinesiske, buddhistiske, indianske, shamanistiske, esoteriske, humanistiske eller andre spirituelle traditioner. For nogle kan det virke som en svaghed, der underminerer fællesskabets sociale sammenhængskraft, mens det også kan ses som en rigdom, der udspringer af fællesskabets åbne karakter.

**Tidskapital:** Der er flere pensionister i Dyssekilde, og de har generelt et godt liv og relativt god tid. På den anden side har de mange småbørnsforældre en beskeden mængde fritid, ligesom i det store samfund, på grund af de mange opgaver for det lønnede arbejde, familie- og samfundsarbejde (+ nogle gange skole- eller børnehaveopgaver) og også i nogle sager for langdistance/transporttid til deres arbejdsplads. Det medfører, at flertallet ved debatmøderne og forsamlingerne består af ældre og nogle frivillige arbejdsgrupper savner yngre energier. Alt i alt vil jeg sige, at vi er delvis i underskud med hensyn til denne ressource, og dette faktum mindsker økosamfundets bæredygtighedsniveau.

### **Simple Living**

Apropos et andet aspekt af øko-økonomi, er Dyssekilde et eksempel på Simple Living? Ja og nej. Måske var det mere i begyndelsen, hvor husene i gennemsnit var mindre, og mentaliteten stadig var fuld af 70'ernes pionerideer og 80'ernes "kartoffelkur" (regeringens sparepolitik). 90'erne bragte en bedre finansiell økonomisk situation og en generation af nye visioner, hvor mere plads bruges, og hvor komfort, rustik stil og teknologi går hånd i hånd.

Jeg har talt med pioneren Ellen om dette emne. Hun fortalte mig, hvordan hun sluttede sig til Niels Peter, manden, der havde til hensigt at bygge en række "Earthships" (Jordskibe), også nævnt i kapitlet om huse, fordi projektet var originalt og enkelt, hvor de æstetiske aspekter og effektiviteten kompenserede for den mindre plads. Den inspirerende model var fra selvhjulpne huse fra ørkenen i det vestlige USA, hvor brugen af lidt plads blev taget i brug af energibesparelser og kunstneriske årsager ("beboelige landskabsskulpturer").

Efter den første generation af pionerer har senere medlemmer (for det meste familier med små børn) ikke taget disse principper til sig. Alligevel giver materialevalget og de arkitektoniske former generelt tegn på rustik enkelhed.

### **PRIVATE VIRKSOMHEDER I DYSSEKILDE (2019)**

**Halsnæs Lilleskole** (Privatskole, delvist forældredrevet) med ca. 120 elever og 17 ansatte. Hjemmeside: [halsnaesskolen.dk](http://halsnaesskolen.dk)

**Torup Børnehave**, med 6 ansatte og 25 børn. Hjemmeside: [torupbornehave.dk](http://torupbornehave.dk)

### **Taraxacum**

Helsekostbutik med et stort udvalg af økologiske varer, gaveartikler og bøger. Hjemmeside: [taraxacum.dk](http://taraxacum.dk)

### **Kornsang**

Økologisk brødbageri. Leverer til børnehaver, butikker og cafeer. Hjemmeside: [kornsang.dk](http://kornsang.dk)

### **Under Solen a/s**

Udlejning af butik, bager, keramik, kontor. Hjemmeside: [undersolen.dk](http://undersolen.dk)

### **Dyssekilde Yoga**

Yoga og mindfulness. Flere årlige yogaferier til Sydeuropa. Terapi og kropsbehandlinger.  
Web: [dyssekildeyoga.dk](http://dyssekildeyoga.dk)

### **Sanum**

Kropsterapi, yoga, meditation, vejledning ved fødsler, rejser til Indien og fastekursus.  
Hjemmeside: [sanum.dk](http://sanum.dk)

### **Manuvision** partner Kristoffer Glavind Kjær

Manuvision kropsterapeut og træner samt forfatter til bogen "kropslig intelligens".  
Hjemmeside: [manuvision.dk](http://manuvision.dk)

### **Kilden i stjernen**, af Ellen Berring

Kinesisk filosofi udtrykt i bevægelse/ord/lyd. Udlejning på timebasis af lokalet. Tlf.: 28 44 07 21

**Kraniosakral behandling** ved Ann Møller Nielsen. Ressourcestøttende behandling af nervesystem, krop og psyke. Hjemmeside: [kraniosakral-biodynamics.dk](http://kraniosakral-biodynamics.dk)

### **Zense** lomi lomi massage v / Louise Lindenskov

Dyb og afslappende hawaiiansk oliemassage

Facebook: Zense - Dyb og afslappende massage i Torup

### **Facilitator for balance og forbindelse** Metta Myrna,

Personlig udvikling, yoga, meditation, retreats, kakaoceremonier.

Hjemmeside: [mettamyrna.dk](http://mettamyrna.dk)

### **The Body Collective** v / Mikkel Eichler

**Kropsterapi** behandling efter Body SDS metoden. Hjemmeside: [thebodycollective.com](http://thebodycollective.com)

### **Zoneterapi og fodterapi** ved Ann Kjersgaard

Blød / Duftende / Nyskåret. Negle & afslappede zoner. Behandling af hård hud og ligtorne.  
Tlf.: 25 26 26 10.

### **Core Energy** v / Sofie Kempf.

Livsledelse og bæredygtighed. Menneskelig bæredygtighed i virksomheder.

Hjemmeside: [coreenergy.dk](http://coreenergy.dk)

### **Livsmentor** Lotte Augustesen..

Ph.D. Jungiansk analytiker og psykoterapeut. Drøm. Valg i livet.

Hjemmeside: [lotteaugustesen.dk](http://lotteaugustesen.dk)

**Holistisk psykiater og psykoterapeut** Dorrit Brøndum, ,

Individuel hypnoterapi og kurser i hypnoterapi i kombination med kunstterapi. Hjemmeside: [husetsanitas.dk](http://husetsanitas.dk)

**Privat børnepasning** af Benn Sena

p.t. 4 børn - Tlf.: 46 98 09 38

**Ozøko** v / David Briggs

Avanceret murværk. Denne mur blev bygget af Ozøko.

Tlf.: 22 91 31 34

**Solbyg**, Bæredygtigt byggeri.

Rådgivning, arkitektarbejde og medbygningsprojekter ved tømrermester Søren Fritzsche. Hjemmeside: [solbyg.com](http://solbyg.com)

**Pilefletter** Marianne Tholstrup

Underviser på aftenskoler.

Hjemmeside: [pileflet-fra-maanen.dk](http://pileflet-fra-maanen.dk)

**Olivo** v / Matawa Baio

Artikler i oliventræ, delvist af egen produktion. Hjemmeside: [olivetree.dk](http://olivetree.dk)

**Ceramic Magic** v / Mia-Maria Gravgaard

Håndlavet porcelæn, vaser, fyrfadsllys, kopper, fade, smykker, unikt og specialarbejde. Hjemmeside: [miamariagravgaard.dk](http://miamariagravgaard.dk)

**Billedkunst, malerier, Håndlavet papir, collager og skåle** v/ Else Marie Kofod

Hjemmeside: [bricksite.com/elsemariekunst](http://bricksite.com/elsemariekunst)

**Mavedans** af Linnea Færch

Undervisning og underholdning til enhver begivenhed.

Hjemmeside: [mavedanserenlinnea.dk](http://mavedanserenlinnea.dk)

**My Phoner** v / Jeppe Liisberg, Stifter

Simpel cold calling-software, der får dig til at fokusere, smile og arbejde hurtigere.

Hjemmeside: [myphoner.com](http://myphoner.com)

**Konteksten**

Journalistik og kommunikation. Mail: [kontekstuel.kommunikation@gmail.com](mailto:kontekstuel.kommunikation@gmail.com)

**Folkvang Engelsk** v / Sinéad Quirke Køngerskov.

Oversættelse, korrekturlæsning og kommunikation.

Hjemmeside: [folkvangengelsk.com](http://folkvangengelsk.com)

---

Bøger om øklandsbyen / Bøger om Dyssekilde. Tilgængelig i Taraxacum:

**Idéernes by.** Leif Hierwagen. 2003.

**Dyssekilde: Økosamfundet.** Birgitta Steen. Billedbog. 2014 (også på engelsk).

Rundvisninger i Dyssekilde lørdage i ulige uger kl. 11:15 om sommeren og særlige ture på forespørgsel via mail: [dyssekilderundvisning@gmail.com](mailto:dyssekilderundvisning@gmail.com)